

ZEESCHILDPAADDEN

RANGERS

SPREEKBEURT

Leer alles over
de zeeschildpad
en word een
expert!

INHOUDSOPGAVE

Klik op de inhoud
om naar de juiste
pagina te gaan

HET WERELD NATUUR FONDS

Het belangrijkste doel van het Wereld Natuur Fonds is het behoud van de wereldnatuur. WWF heeft daarom 35 grote gebieden geselecteerd die als eerste beschermd moeten worden, zoals het amazonegebied met regenwouden, het noordpoolgebied met toendra's en de koraaldriehoek in de Indische en Grote Oceaan met koraalriffen.

Ook richt WWF zich op bepaalde plant- en diersoorten. Soorten die een belangrijke rol in de natuur vervullen, zoals koralen, haaien en cactussen. Maar ook dieren die gevaar lopen om uit te sterven door stroperij, zoals olifanten en neushoorns. Het beschermen van zulke soorten gaat altijd samen met het beschermen van een gebied. Ten eerste omdat wilde planten en dieren leefgebied nodig hebben. Maar opvallende dieren als de tijger en de reuzenpanda zijn ook een goed symbool voor de natuur in een bepaald gebied. Zo hept de bescherming van de panda er ook voor om grote natuurgebieden in China te beschermen.

Tot slot pakt WWF de belangrijkste wereldwijde bedreigingen van de natuur aan, waaronder uitstoot van broeikasgassen, plasticvervuiling, ontbossing en onzorgvuldige langbouw en visserij.

Foto van een ranger aan het werk passend bij het onderwerp

Ambassadeur Niek Roozen legt in deze video precies uit wat het Wereld Natuur Fonds allemaal doet!

TIPS VOOR JE SPREEKBEURT

RANGERS

Je spreekbeurt houden kan best spannend zijn. Maar een goede voorbereiding neemt al een hele hoop spanning weg. We geven je een aantal tips om je spreekbeurt goed voortebereiden.

1. Schrijf eerst het verhaal helemaal uit. Probeer eerst op een rijtje te zetten wat je precies wil zeggen (bv. hoeveel soorten zeeschildpadden zijn er, wat zijn de verschillen, waarom leven ze in de zee. De vragen wie, wat, waar, waarom).

2. Gebruik geen moeilijke woorden, maar vertel alles in je eigen woorden. Maak de tekst niet te lang. Als het te lang is, haal je een paar zinnestjes weg. Als het te kort is, dan schrijf je er nog een klein beetje informatie bij. Lees daarna de tekst op en houd de tijd bij.

3. Oefen heel veel. Hoe meer je oefent hoe makkelijk het gaat. Dan ken je het verhaal helemaal uit je hoofd. Maar zorg er wel voor dat het niet lijkt alsof je 'm opleest. probeer het verhaal zo natuurlijk mogelijk te vertellen.

4. Gebruik de info van het WWF-Spreekbeurtpakket om een mooie presentatie te maken. Wissel af met foto's en video's én zet niet te veel tekst op de presentatie. Gebruik grote foto's, zodat iedereen het goed kan zien.

5. Maak een klein spiekbriefje. Schrijf daar alleen steekwoorden op. Meer heb je ook niet nodig, want jij kent het verhaal natuurlijk al uit je hoofd!

ZEESCHILDPADDEN

Zeeschildpadden zijn echte zeedieren. Met hun stevige flippers en platte schilden zijn het goede zwemmers. Ze zijn heel wat sneller dan hun logge neven op het land. Maar ze ademen lucht en hun eieren moeten ze op het strand kwijt. Dat maakt ze wel weer extra kwetsbaar. Dit informatieblad vertelt van alles over zeeschildpadden en de gevaren in hun leven. Je leest ook wat het Wereld Natuur Fonds doet om deze bijzondere dieren te beschermen.

Wist je dat...

Er zeven verschillende zeeschildpadden zijn?

ALLE WARME ZEEËN

In vrijwel alle warmere zeeën komen zeeschildpadden voor. Ze leven in een brede band rond de evenaar: bij Amerika, Afrika, het hele zuiden van Azië, de Grote Oceaan en Australië. Ook in Europa leven zeeschildpadden, vooral in de Middellandse Zee. De lederschildpad zwemt ook wel eens in de Noordzee rond en komt soms zelfs in de buurt van IJsland. Zeeschildpadden blijven meestal dicht bij de kust, maar ze maken soms duizenden kilometers lange trektochten door de open oceaan. Er zijn ook zeeschildpadden die niet zoveel reizen. De Kemps zeeschildpad komt alleen voor in de Golf van Mexico en langs de oostkust van de Verenigde Staten.

TWEEHONDERD MILJOEN JAAR

De schildpad stamt uit de tijd van de dinosaurïers, zo'n tweehonderd miljoen jaar geleden. Eerst leefden ze alleen op het land, later ook in zee. Ze waren niet de enige reptielen die dat deden: de zee was bijvoorbeeld ook het thuis van de zeesauriërs, familie van de dinosaurïers. De dino's zijn miljoen jaren geleden voorgoed van de aarde verdwenen. Dat is gelukkig niet het geval met de zeeschildpadden. Zij zijn er nog steeds.

ZEVEN SOORTEN

Sommige biologen zien de zwarte zeeschildpad als een aparte soort, maar anderen beschouwen hem als ondersoort van de groene zeeschildpad. In dit infoblad doen we dat laatste en houden we het op zeven soorten:

- groene zeeschildpad (of soepschildpad)
- platrugzeeschildpad
- warana
- Kemps zeeschildpad
- karetschildpad
- dikkopschildpad (of onechte karetschildpad)
- lederschildpad

De lederschildpad heeft een schild dat aanvoelt als rubber of leer ('leder' is een oud woord voor 'leer'). Alle andere soorten zeeschildpadden hebben een schild met harde hoornplaten.

GOEDE ZWEMMERS

Zeeschildpadden zijn uitstekende zwemmers. De groene zeeschildpad zwemt vaak snel maar de lederschildpad is de kampioen op de sprint. Met 35 kilometer per uur is hij het snelste reptiel, sneller dan de snelste hagedis op het land. Hun voorflippers gebruiken zeeschildpadden om vaart te zetten. Hun schilden zijn ook een stuk platter en lichter dan die van landschildpadden. Dat geeft ze een betere stroomlijn bij het zwemmen. Voor zeeschildpadden is een hard schild minder belangrijk dan voor landschildpadden. De hoornlaag op het schild van de platrugzeeschildpad is erg dun. Het wordt daardoor heel snel beschadigd: als je er met een nagel in prikt, kan er al bloed vloeien.

UREN ONDER WATER

De meeste tijd brengen zeeschildpadden door onder water. Ze komen wel regelmatig naar boven om adem te halen, want net als andere reptielen hebben ze longen. Het lukt ze moeiteloos om minstens een kwartier onder water te blijven. Als ze het rustig aan doen, kunnen ze zelfs uren beneden blijven. Het komt zelfs voor dat dikkopschildpadden of groene zeeschildpadden een winterslaap op de bodem van de zee houden. Ze gebruiken dan zo weinig energie, dat ze voldoende hebben aan de zuurstof die ze via hun mondholte in hun bloed opnemen.

OESTERS, KWALLEN, ZEEGRAS

Iedere soort zeeschildpad heeft zijn eigen lievelingskostje. De dikkopschildpad houdt van schelpdieren. Met zijn krachtige kaken kraakt hij met gemak een oester. De lederschildpad is dol op kwallen en duikt soms honderden meters diep om ze te vangen. De karetschildpad leeft voornamelijk van sponzen: zeedieren die op koraalriffen leven en door vrijwel geen enkel ander dier te verteren zijn. Groene zeeschildpadden zijn de vegetariërs onder de zeeschildpadden. Ze grazen zeegras en blijven daarom in water dat niet te diep is. Over de eetgewoonten van jonge zeeschildpadden is weinig bekend. Waarschijnlijk bestaat hun menu vooral uit kleine garnaaletjes.

VERMOEIENDE KLUS

Mannelijke zeeschildpadden komen bijna nooit aan land. Een zeeschildpadvrouw komt alleen aan wal om haar eieren te leggen. Dat is een vermoeiende en gevaarlijke klus. 's Nachts kruipt ze voorzichtig het strand op. Met flippers die gemaakt zijn om mee te zwemmen gaat dat lastig. Dan begint ze een kuil te graven. Als ze klaar is legt ze daar vijftig tot honderd, soms zelfs tweehonderd eieren in. Dat verschilt per soort en hangt af van de conditie van de moeder. Meestal heeft een vrouwtje een paar legfels in een seizoen. Maar vaak slaat ze het jaar daarop over. De eieren zijn rond en wit als pingpongballetjes - bij de lederschildpad hebben ze het formaat van een tennisbal - en hebben een leerachtige schaal. De zeeschildpadvrouw maakt de kuil na het leggen zorgvuldig dicht en keert terug naar zee.

Wow!

Een zeeschildpadvrouw legt eieren in haar nest

BABYSCHILDPADJES

Na zes tot tien weken kruipen de babyschildpadjes 's nachts naar buiten. De temperatuur bepaalt of er jongens of meisjes uit de eieren komen. Licht het eitje op een plek waar het warmer is dan 30 graden, dan komt er bijna altijd een meisje uit. Is het kouder dan 28 graden, dan wordt het een jongetje. Meestal is het in de kuil zo'n 29 graden en komen er evenveel mannetjes als vrouwtjes tevoorschijn. De zeeschildpadjes hebben even nodig om te weten waar ze zijn. Zodra ze door hebben in welke richting de zee ligt, rennen ze als opwindbeestjes naar de golven. Dan zwemmen ze naar de open zee. Ieder voor zich.

Wist je dat...

Er wel 200
babyschildpadjes
per nest uit kunnen
komen?

VIJANDEN

Jammer genoeg weten we weinig over de eerste jaren van het leven van de zeeschildpadden. Ze blijven vermoedelijk niet dicht bij de kust. Waarschijnlijk zoeken ze wierevelden op, waar ze beschutting en eten vinden. Van iedere duizend schildpadjes zijn er maar een paar die het lukt volwassen te worden. De meeste kleintjes worden door grote vissen en zeevogels opgegeten. Volwassen zeeschildpadden hebben heel wat minder kans verslonden te worden. Die moeten eigenlijk alleen oppassen voor grote haaien. Zeeschildpadden kunnen oud worden. De enorme lederschildpadden worden soms meer dan honderd jaar.

TERUG NAAR DE GEBOORTEGROND

De Kemps zeeschildpad kan soms al met zeven jaar oud moeder worden. Maar er zijn ook zeeschildpadden die pas op hun vijftigste beginnen met eieren te leggen. Dat verschilt per soort, per plaats en per dier. De paring gebeurt in zee. De vrouwtjes gaan 's nachts naar de wal om hun eieren te leggen, de Kemps zeeschildpad is de enige die dat meestal overdag doet. Het bijzondere is, dat zeeschildpadden hun eieren bijna altijd op een strand leggen in het gebied waar ze zelf jaren geleden uit het eitje zijn gekropen. Soms moeten ze daar duizenden kilometers voor zwemmen. Het is nog steeds niet duidelijk hoe ze de weg naar hun geboortegrond kunnen vinden.

NETTEN EN HAKEN

Alle soorten zeeschildpadden zijn in aantal afgenomen sinds de mens in hun leven gekomen is. Ze worden gevangen om hun schild, vlees en huid. Vooral de groene zeeschildpad is gewild om zijn vlees en wordt daarom ook wel 'soepschildpad' genoemd. Ook worden van vrijwel alle soorten de eieren uitgegraven om op te eten. En hoewel de internationale handel in de meeste landen verboden is, worden er nog steeds karetschildpadden gevangen om hun schild. Vaker nog - naar schatting honderdduizenden per jaar - worden zeeschildpadden per ongeluk gevangen in visnetten en aan vishaken. Ook worden zeeschildpadden per ongeluk verwond of gedood door aanvaringen.

Baby-zeeschildpadje op weg naar de zee. Waarschijnlijk de gevaarlijkste minuten van zijn leven.

VERANDERDE STRANDEN

Een minstens even grote bedreiging voor zeeschildpadden is de vernietiging van hun leefgebied. Steeds meer legstranden verdwijnen door bebouwing en vervuiling, vooral doordat het strandtoerisme zo sterk toeneemt. De pas uitgekomen zeeschildpaddjes raken in de war door het licht van huizen, hotels en auto's. Daardoor kunnen ze de weg naar de zee niet meer vinden. Eenmaal in zee kan vervuiling met olie gevaar opleveren. Vooral de lederschildpad ziet plastic zakjes vaak aan voor kwallen: zijn lievelingsvoedsel. Belangrijke voedselgebieden zoals koraalriffen en zeegrasvelden worden aangetast door sleepnetten en andere schadelijke vismethoden, vervuiling en klimaatverandering. Dat laatste kan voor de zeeschildpadden nog ernstigere gevolgen hebben. Door stijging van de zeespiegel kunnen stranden verdwijnen. En verandering van de temperatuur kan gevolgen hebben voor de ontwikkeling van de eieren.

Wist je dat...

Zeeschildpadden altijd terug keren naar het strand waar ze geboren zijn?

Een lederschildpad die terug keert naar de zee

ZEESCHILDPADDEN BESCHERMD

Het Wereld Natuur Fonds werkt op verschillende manieren aan de bescherming van zeeschildpadden. Onder andere door hun leefgebieden te beschermen. Directe actie wordt voor de belangrijkste legstranden gevoerd: geen auto's toelaten, obstakels weghalen, 'lichtvervuiling' tegengaan, nesten markeren en bewaken. Belangrijke zeegebieden worden beschermd, waarvan ook zeeschildpadden profiteren. Het Wereld Natuur Fonds werkt ook aan goede afspraken tussen verschillende landen, over bescherming van zeegebieden en over het verbieden van handel in zeeschildpad-producten.

VRIENDELIJKE VISSERIJ

Er zijn steeds meer oplossingen om bijvangst van zeeschildpadden tegen te gaan. Het Wereld Natuur Fonds stimuleert vissers om over te schakelen op schildpad-vriendelijke methodes. Zo is de bijvangst van zeeschildpadden in de Golf van Californië sterk teruggedrongen door netten te voorzien van een speciaal rooster met ontsnappingsluik. Ook is er een vishaak ontwikkeld waarmee veel minder zeeschildpadden aan de haak worden geslagen. Ook bespreekt het Wereld Natuur Fonds met visserijorganisaties hoe ze kunnen voorkomen dat vissers kapotte netten overboord gooien, bijvoorbeeld door oude netten in havens in te zamelen.

KIJKEN, NIET KOPEN

Daarnaast wordt er voorlichting gegeven aan toeristen om ervoor te zorgen dat ze geen souvenirs kopen die van zeeschildpadden zijn gemaakt. En aan mensen uit de landen waar zeeschildpadden leven, zodat ze geen schildpadeieren meer opgraven en geen zeeschildpadden meer vangen om op te eten of hun schild als souvenir te verkopen. Vaak kunnen die mensen veel meer verdienen aan toeristen die naar zeeschildpadden komen kijken. Zo knokt het Wereld Natuur Fonds op alle fronten om de zeeschildpad er nog een paar honderd miljoen jaar bij te geven.

Lokale
natuurbeschermers
proberen de
schildpadden te
bevrijden van de
netten.

**Een Karetschildpad zit verstrikt
in een net**

HET MYSTERIE VAN DE KEMPS ZEESCHILDPAD

De Kemps zeeschildpad is genoemd naar een visser die in 1880 een paar van deze zeeschildpadden bij Florida had gevangen. Eerst dachten wetenschappers dat het een kruising was tussen een warana en een dikkopschildpad. Pas jaren later kwamen ze er achter dat het een aparte soort moest zijn. Ze vonden het wel vreemd dat nog nooit iemand een nest van een Kemps zeeschildpad had gevonden. Het raadsel werd pas in 1961 opgelost. Er werd toen een film teruggevonden die in 1947 in Mexico was gemaakt. Verbaasde biologen zagen op de film hoe tienduizenden Kemps zeeschildpadden het strand van Rancho Nuevo opkropen. Dit strand ligt zo'n honderd kilometer van Texas maar was tot die tijd nauwelijks bekend. Plaatselijke bewoners verzamelden er al sinds mensenheugenis eieren zonder dat de schildpadden in gevaar kwamen. Dat veranderde toen in Mexico-Stad de vraag naar zeeschildpadeieren toenam. De garnalenvisserij vormde een nog groter gevaar.

Heel wat schildpadden raakten verstrikt in de netten van de garnalenvissers en verdronken. Nu stappen steeds meer vissers over op een methode waarbij minder zeeschildpadden omkomen en wordt het strand streng beschermd. Alle zeeschildpadden die er komen leggen worden nauwkeurig geteld. In de jaren tachtig kwamen de biologen op een paar honderd volwassen vrouwtjes. Hun aantal neemt nu weer langzaam toe. In totaal zijn er waarschijnlijk ongeveer 1000 leggende vrouwtjes, waarmee het nog steeds de zeldzaamste zeeschildpad is.

Warana schildpad eieren

BIJZONDER!

De zeldzame Kemps zeeschildpad
bij Mexico

Duimnagel

Het mannetje heeft een lange duimnagel op zijn voorste flippers om het rugschild van het vrouwtje tijdens de paring vast te grijpen. Bij vrouwelijke zeeschildpadden is de nagel wel aanwezig maar een stuk kleiner.

Ogen

Ziet onder water veel beter dan erboven.

Bek

Geen tanden, wel een scherpe rand. Net een snavel. Iedere soort zeeschildpad leeft van ander voedsel. Aan de bek kan je dat wel een beetje zien. De groene zeeschildpad heeft als enige een gekartelde onderkaak om zeegras mee af te scheuren.

Achterflippers

Onder water om mee te sturen. Boven water om een kuil mee te graven voor de eieren.

Staat

Bij sommige soorten heeft het mannetje een veel langere staart dan het vrouwtje. Wordt gebruikt bij de paring.

Schild

Rug- en buikschild zijn minder zwaar en platter dan bij landschildpadden. Daardoor hebben zeeschildpadden een betere stroomlijn maar kunnen ze hun kop en poten niet in hun schild terugtrekken.

Voorflippers

De voorpoten zijn flippers: daarmee 'vliegt' de zeeschildpad door het water.

DE ZEVEN ZEESCHILDPADDEN

RANGERS

GROENE ZEESCHILDPAD

- ook 'soepschildpad' genoemd
- eet vooral zeegras en algen
- groot: vaak meer dan 150 kilo
- bruin of olijfgroen schild
- komt rond de evenaar voor

WARANA

- eet vooral kwallen, slakken, garnalen en krabben
- klein: zelden meer dan 50 kilo
- schild groengrijs, rond
- komen soms met duizenden tegelijk legstranden op
- komt wereldwijd voor
- meest voorkomende zeeschildpad

LEDERSCHILDPAD

- eet vooral kwallen
- de grootste: vaak meer dan 400 kilo (record ruim 900 kilo)
- schild zonder hoornplaten: rug voelt aan als rubber
- zwart rugschild, vaak met witte stippen
- maakt lange trektochten, ook in koudere zeeën

KARETSCHILDPAD

- eet vooral sponzen en kwallen
- middelmaat: rond 60 kilo
- prachtig bruin-geel gevlamd schild met kartelrand; wordt verwerkt tot siervoorwerpen
- snavelachtige bek
- leeft vooral bij koraalriffen

DE ZEVEN ZEESCHILDPADDEN

PLATRUGZEESCHILDPAD

- eet vooral zeeekomkommers, inktvis, kwallen, algen
- middelmaat: rond 65 kilo
- dunne hoornschubben op het rugschild
- grijsgroen schild
- leeft alleen bij Australië

KEMPS ZEESCHILDPAD

- eet vooral krabben, garnalen, mosselen, kwallen en zeeslakken
- de kleinste (gemiddeld iets kleiner dan de warana): rond 40 kilo
- schild groengrijs, bijna rond
- nesten vrijwel allemaal op één strand in Mexico, legt overdag
- komt alleen in Atlantische Oceaan voor, vooral in de Golf van Mexico
- zeldzaamste zeeschildpad

DIKKOPSCHILDPAD

- ook 'onechte karetschildpad' of 'valse karetschildpad' genoemd
- eet vooral krabben, schelpdieren en kwallen
- middelmaat tot groot: vaak meer dan 100 kilo
- roodbruin schild
- grote gespierde kop, krachtige kaken (om schelpen te kraken)
- leeft vooral in de minder warme zeeën, waaronder de Middellandse Zee

TIPS VOOR TIJDENS JE SPREEKBEURT

1.

Probeer om rustig te praten tijdens je spreekbeurt. Dan verstaat iedereen je goed.

2.

Maak het interactief! Stel vragen, maak een quiz en doe een spel met je klas.

3.

Kijk naar de klas. Dit is natuurlijk een beetje spannend dus daarom kun je net over iedereen heen kijken.

Wist je dat...

Iedereen een spreekbeurt spannend vindt. Dat maakt niks uit!

QUIZ

RANGERS

Doe deze Quiz aan het einde van je spreekbeurt met je klas en ontdek wie een zeeschildpadden expert is geworden!

1. HOEVEEL SOORTEN ZEESCHILDPADDEN ZIJN ER?

- A) 5 soorten
- B) 7 soorten
- C) 9 soorten

2. WELKE ZEESCHILDPAD IS DE ZELDZAAMSTE ZEESCHILDPAD?

- A) De Dikkopschildpad
- B) De Lederschildpad
- C) De Kemps zeeschildpad

3. WAAR KAN EEN ZEESCHILDPAD HET BESTE ZIEN?

- A) Onder water
- B) Boven water
- C) Maakt niet uit

4. HOE SNEL KAN EEN LEDERSCHILDPAD ZWEMMEN?

- A) 30 kilometer per uur
- B) 35 kilometer per uur
- C) 40 kilometer per uur

5. HOEVEEL BABYSCHILDPADJES KOMEN ER MAXIMAAL UIT EEN NEST?

- A) Maximaal 100
- B) Maximaal 150
- C) Maximaal 200

JUISTE ANTWOORDEN:

- 1. B
- 2. C
- 3. A
- 4. B
- 5. C

WORD OOK EEN ECHE RANGER

en help ons mee om de prachtige natuur en wilde dieren te beschermen.

Als je Ranger wordt, leren we je een echte natuurbeschermer te zijn!
Hoe doen we dat? Door:

- Je krijgt van ons regelmatig het meest diervriendelijke magazine Ranger Junior, Ranger Report of Ranger World (afhankelijk van je leeftijd)
- Je leert coördinaten lezen, dieren herkennen aan hun poten of vacht, hoe we het bos kunnen beschermen en nog veel meer.
- Je krijgt gratis toegang tot of korting op de leukste dierenparken en andere uitjes waar je oog in oog komt te staan met de mooiste wilde dieren.
- We geven je actietips, zodat je actie kunt voeren voor je favo dier
Elke maand de leukste of spannendste nieuwtjes in je mailbox (of die van je ouders)

COOL!

Vraag eerst even toestemming aan je ouders